

KONINKRIJK BELGIË

ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES 43.623/1
VAN 27 SEPTEMBER 2007

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

AVIS 43.623/1
DU 27 SEPTEMBRE 2007

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 25 september 2007 door de Minister van Werk verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet "tot bepaling van de drempel van toepassing voor de instelling of de vernieuwing van de vertegenwoordigers van het personeel in de ondernemingsraden ter gelegenheid van de sociale verkiezingen van het jaar 2008", heeft het volgende advies gegeven:

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Emploi, le 25 septembre 2007, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi "déterminant le seuil applicable pour l'institution ou le renouvellement des représentants du personnel au sein des conseils d'entreprise à l'occasion des élections sociales de l'année 2008", a donné l'avis suivant:

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2/, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd als volgt:

"De hoogdringendheid wordt ingeroepen omdat de sociale verkiezingen reeds plaatsvinden van 5 tot 18 mei 2008 in overeenstemming met het advies nr. 1577 van de Nationale Arbeidsraad van 21 november 2006 tot voorstel van de datum en periode van de eerstkomende sociale verkiezingen.

Net zoals bij politieke verkiezingen, gaat er aan de feitelijke stembusslag een ganse procedure vooraf. In deze pre-electorale procedure wordt bepaald welke ondernemingen verkiezingen moeten organiseren, worden de kandidaatlijsten opgesteld, etc. De procedure werkt volgens een strikte timing. Wanneer men deze wettelijke timing respecteert, dan moet de pre-electorale procedure aanvangen begin december.

Indien de wetteksten tegen eind november niet in het Staatsblad gepubliceerd zijn, kan de procedure niet aanvatten en kunnen de verkiezingen niet plaatsvinden in 2008".

*

* *

Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond ¹, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET ONTWERP VAN WET

Het om advies voorgelegde ontwerp van wet voorziet in een regeling voor de verkiezing van de ondernemingsraden die afwijkt van de regeling die is vervat

¹Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder "rechtsgrond" verstaan de overeenstemming met de hogere rechtsnormen.

in artikel 14 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven. De ontworpen regeling komt er in essentie op neer dat, voor het instellen of vernieuwen van een ondernemingsraad ter gelegenheid van de organisatie van de sociale verkiezingen van het jaar 2008, de drempel wordt behouden die al is toegepast geworden ter gelegenheid van de sociale verkiezingen van het jaar 2004 en die is vastgesteld op honderd werknemers.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

De ontworpen regeling komt tegemoet aan het probleem van het ontbreken van een voldoende rechtsgrond dat door de Raad van State, afdeling wetgeving, in het advies 42.123/1 van 8 februari 2007 is opgeworpen met betrekking tot de overeenkomstige bepaling van het ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de ondernemingsraden en de comités voor preventie en bescherming op het werk".

De regeling zoals al is geconcipieerd kan evenwel niet worden beschouwd als een regeling waarmee tevens wordt tegemoet gekomen aan de verplichtingen die voortvloeien uit richtlijn 2002/14/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 11 maart 2002 tot vaststelling van een algemeen kader betreffende de informatie en de raadpleging van de werknemers in de Europese Gemeenschap ².

Het eerste en het vierde lid van artikel 2 van het heden om advies voorgelegde ontwerp van wet bevatten immers vergelijkbare bepalingen als artikel 3, § 1, eerste lid, van het voornoemde ontwerp 42.123/1, met dit verschil dat artikel 2, eerste lid, van het ontwerp van wet slechts een regeling bevat voor de volgende sociale verkiezingen, terwijl artikel 3, § 1, eerste lid, van het ontwerp 42.123/1 een in de tijd onbeperkte regeling bevatte.

In het advies 42.123/1 van 8 februari 2007 stelde de Raad van State in dat verband:

²Zie H.v.J., Commissie t. Koninkrijk België (C-320/06), van 29 maart 2007, *PB. C* 96/18 van 28 april 2007.

"De minimumvoorschriften uit die richtlijn moeten naar keuze van de lidstaten geïmplementeerd worden op het niveau van de onderneming waarin tenminste vijftig werknemers zijn tewerkgesteld of de vestiging waarin tenminste twintig werknemers werkzaam zijn. De in die richtlijn vervatte verplichtingen behoren in België in hoofdzaak tot de bevoegdheden van de ondernemingsraden. Indien er derhalve voor wordt geopteerd om inzake de verplichting tot het oprichten van een ondernemingsraad een drempel te hanteren van honderd werknemers in plaats van vijftig werknemers, moeten de minimumvoorschriften opgenomen in voornoemde richtlijn geacht worden niet naar behoren te zijn geïmplementeerd. Ook vanuit die optiek bekeken, is het verhogen van de wettelijke drempel van vijftig tot honderd werknemers bijgevolg problematisch te noemen".

De ontworpen regeling is niet van aard om de problematische situatie te verhelpen waarop wordt gedoeld in de aangehaalde opmerking.

Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2/, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée comme suit:

"De hoogdringendheid wordt ingeroepen omdat de sociale verkiezingen reeds plaatsvinden van 5 tot 18 mei 2008 in overeenstemming met het advies nr. 1577 van de Nationale Arbeidsraad van 21 november 2006 tot voorstel van de datum en periode van de eerstkomende sociale verkiezingen.

Net zoals bij politieke verkiezingen, gaat er aan de feitelijke stembusslag een ganse procedure vooraf. In deze pre-electorale procedure wordt bepaald welke ondernemingen verkiezingen moeten organiseren, worden de kandidaatlijsten opgesteld, etc. De procedure werkt volgens een strikte timing. Wanneer men deze wettelijke timing respecteert, dan moet de pre-electorale procedure aanvangen begin december.

Indien de wetteksten tegen eind november niet in het Staatsblad gepubliceerd zijn, kan de procedure niet aanvangen en kunnen de verkiezingen niet plaatsvinden in 2008".

*

* *

En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique ¹ et de l'accomplissement des formalités prescrites.

PORTÉE DU PROJET DE LOI

L'avant-projet de loi soumis pour avis prévoit des règles relatives aux élections des conseils d'entreprise qui dérogent à celles prévues à l'article 14 de la loi

¹

S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par "fondement juridique" la conformité aux normes supérieures.

du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie. Le texte en projet revient essentiellement à maintenir, pour l'institution ou le renouvellement d'un conseil d'entreprise à l'occasion de l'organisation des élections sociales de l'année 2008, le seuil qui s'appliquait déjà pour les élections sociales de l'année 2004 et qui est fixé à cent travailleurs.

EXAMEN DU TEXTE

Le texte en projet fait suite au problème de l'absence de fondement juridique suffisant évoqué par le Conseil d'État, section de législation, dans l'avis 42.123/1 du 8 février 2007, en ce qui concerne la disposition correspondante du projet d'arrêté royal "relatif aux conseils d'entreprise et aux comités pour la prévention et la protection au travail".

Le régime, tel qu'il est conçu, ne peut toutefois être regardé comme répondant en même temps aux obligations découlant de la directive 2002/14/CE du Parlement européen et du Conseil de l'Union européenne du 11 mars 2002 établissant un cadre général relatif à l'information et la consultation des travailleurs dans la Communauté européenne ².

Les alinéas 1er et 4 de l'article 2 du projet, actuellement soumis pour avis, contiennent en effet des dispositions analogues à l'article 3, § 1er, alinéa 1er, du projet 42.123/1, précité, sauf que l'article 2, alinéa 1er, du projet de loi ne règle que les prochaines élections sociales, alors que l'article 3, § 1er, alinéa 1er, du projet 42.123/1 contenait des dispositions qui s'appliquaient d'une manière illimitée dans le temps.

À cet égard, le Conseil d'État avait considéré dans l'avis 42.123/1 du 8 février 2007:

"Les prescriptions minimales de la directive doivent, selon le choix des États membres, être mises en oeuvre pour les entreprises employant au moins

2

Voir C.J.C.E., Commission c. Royaume de Belgique (C-320/06), du 29 mars 2007, *J.O.C.E.* C 96/18 du 28 avril 2007.

50 travailleurs ou aux établissements employant au moins 20 travailleurs. En Belgique, les obligations prévues par la directive relèvent principalement des compétences des conseils d'entreprise. Par conséquent, si pour l'obligation d'instituer un conseil d'entreprise, on décide de fixer un seuil de cent travailleurs au lieu de cinquante, on ne peut pas considérer que les prescriptions minimales de la directive précitée sont dûment mises en oeuvre. Vu sous cet angle également, porter le seuil légal de cinquante à cent travailleurs doit être qualifié de problématique".

Le texte en projet n'est pas de nature à remédier à la situation problématique visée dans l'observation précitée.

De kamer was samengesteld uit

La chambre était composée de

de Heren
Messieurs

M. VAN DAMME,

kamervoorzitter,
président de chambre,

J. BAERT,
W. VAN VAERENBERGH,

staatsraden,
conseillers d'État,

Mevrouw
Madame

G. VERBERCKMOES,

griffier,
greffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr.
K. BAMS, auditeur.

Le rapport a été présenté par Mme K. BAMS,
auditeur.

De overeenstemming tussen de Nederlandse
en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht
van de H. J. BAERT.

La concordance entre la version néerlandaise
et la version française a été vérifiée sous le
contrôle de M. J. BAERT.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME